

WOJEWODA OPOLSKI

ul. Piastowska 14
45-081 Opole

Opole, 6 maja 2026 r.
PS.I.431.4.8.2026.JK

**Pani
Karolina Stejbach
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Murowie
ul. Parkowa 1A
46-030 Murów**

Wystąpienie pokontrolne

I. Dane identyfikacyjne kontroli

1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Murowie
ul. Parkowa 1A, 46-030 Murów

2. Podstawa prawna podjęcia kontroli:

art. 28. ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U z 2025 r. poz. 428); art. 31 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2026 r. poz. 79); art. 6 ust. 4 pkt 4 z uwzględnieniem art. 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2026 r. poz. 158).

3. Zakres kontroli:

- 1) **przedmiot kontroli:** realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów¹;
- 2) **okres objęty kontrolą:** od 1 stycznia 2025 r. do dnia kontroli.

4. Rodzaj kontroli: kompleksowa.

---

¹ Dalej nazywana „ustawą”.

5. Tryb kontroli: zwykły.

6. Termin kontroli: 13 kwietnia 2026 r.

7. Skład zespołu kontrolnego:

- **Jakub Krajewski** - Inspektor wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu – kierownik zespołu kontrolnego;
- **Elżbieta Knosala** - Inspektor wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.

8. Kierownik jednostki kontrolowanej:

Karolina Stejbach, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowie, pełniąca tę funkcję od dnia 27 lipca 2020 r.

II. Ocena skontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta

Pomimo dwóch nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie kontroli uznano, że mają one charakter incydentalny i nie wpływają znacząco na prawidłową realizację zadań wynikających z ustawy, dlatego **pozytywnie z uchybieniami** ocenia się działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Murowie² w kontrolowanym zakresie.

W toku kontroli badano następujące zagadnienia:

- prawidłowość upoważniania pracowników jednostki kontrolowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w stosunku do dłużników alimentacyjnych;
- zasadność przyznawania i odmowy przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów pod względem zgodności z obowiązującym prawem;
- sposób i tryb postępowania w zakresie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- terminowość ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wnioskodawcom;

---

² Dalej nazywany „GOPS w Murowie”.

- sposób i tryb postępowania w zakresie działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji;
- stan zadłużenia dłużników alimentacyjnych, w stosunku do których jednostka kontrolowana jest organem właściwym wierzyciela, wysokość odzyskanych środków oraz przekazywanie informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego do wszystkich istniejących biur informacji gospodarczej znajdujących się w wykazie;
- realizacja obowiązku przekazania 60% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków do budżetu państwa oraz sposób wykorzystania 40% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków.

Zastrzeżenia kontrolerów dotyczyły:

- powoływania w podstawach prawnych wydanych decyzji przepisów, z których nie wszystkie znalazły zastosowanie w poszczególnych sprawach;
- uzasadniania decyzji administracyjnych w sposób niewyczerpujący wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a.;
- nierzetelnej weryfikacji wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- pomijanie w metrykach spraw informacji o niektórych czynnościach mających miejsce w toku postępowań administracyjnych, co narusza art. 66a § 2 k.p.a.;
- niepoinformowanie komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne o ustaleniach dot. sytuacji dochodowej dłużnika alimentacyjnego, z którym przeprowadzono wywiad alimentacyjny w dniu 27 listopada 2025 r., co narusza art. 5 ust. 1 ustawy.

Nie wniesiono zastrzeżeń w zakresie:

- prawidłowości upoważniania pracowników jednostki kontrowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w stosunku do dłużników alimentacyjnych;
- terminowości ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wnioskodawcom;

- przekazywania informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego do wszystkich istniejących biur informacji gospodarczej znajdujących się w wykazie. Przyjęto oświadczenie organu dotyczące stanu zadłużenia dłużników alimentacyjnych, w stosunku do których jednostka kontrolowana jest organem właściwym wierzyciela oraz oświadczenie zawierające wysokość odzyskanych środków;
- realizacji obowiązku przekazania 60% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków do budżetu państwa oraz sposobu wykorzystania 40% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków.

Ustalenia kontroli

W okresie objętym kontrolą GOPS w Murowie przyjął **6** wniosków o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W postępowaniach zainicjowanych tymi wnioskami organ wydał **6** decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Od żadnej z wydanych w powyższym zakresie decyzji nie wniesiono odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Opolu.

Na dzień kontroli w GOPS w Murowie nie odnotowano sytuacji, w której w stosunku do osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego lub osoby pobierającej to świadczenie uzyskano by informację o marnotrawieniu tych środków, co powodowałoby konieczność zmiany formy świadczenia z pieniężnej na rzeczową.

W trakcie kontroli weryfikacji poddano dokumentację **6** postępowań (100%), zakończonych wydaniem decyzji o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Dokumentację objętą kontrolą sprawdzono pod względem zasadności przyznania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, weryfikacji tego prawa oraz sposobu i trybu postępowania w zakresie ustalania prawa do tych świadczeń oraz terminowości ich wypłacania.

W poddanych kontroli sprawach nie wystąpił przypadek:

- 1) wydania decyzji odmawiającej prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego;

- 2) wydania decyzji w przedmiocie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- 3) ustalenia prawa do świadczeń osobie uprawnionej pozostawającej pod opieką opiekuna prawnego, o którym mowa w art. 9 ust. 2 ustawy;
- 4) umorzenia przez organ właściwy dłużnika należności, o których mowa w art. 30 ust. 1 ustawy;
- 5) umorzenia przez organ właściwy wierzyciela należności, o których mowa w art. 30 ust. 2 ustawy;
- 6) wszczęcia przez organ właściwy dłużnika postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, o którym mowa w art. 5 ust. 3 ustawy.

1. Prawdliwość upoważniania pracowników jednostki kontrowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w stosunku do dłużników alimentacyjnych.

Wójt Gminy Murów na podstawie art. 8b oraz art. 12 ust. 2 ustawy upoważnił Kierownika GOPS w Murowie do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz do prowadzenia działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych (upoważnienie z dnia 28 lipca 2020 r. nr OR.0052.8.2020).

W okresie poddanym kontroli do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowań w tych sprawach z wyłączeniem prawa do wydawania decyzji Wójt Gminy Murów upoważnił również trzech pracowników GOPS w Murowie (upoważnienia: z dnia 31 grudnia 2018 r. nr OR.0052.22.2018, z dnia 2 września 2024 r. nr OR.0052.13.2024 oraz z dnia 15 grudnia 2025 r. nr OR.0052.12.2025).

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

2. Zasadność przyznawania i odmowy przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów pod względem zgodności z obowiązującym prawem.

W trakcie kontroli stwierdzono, że wydane decyzje zawierają prawidłowe oznaczenie organu właściwego. Zgodnie z art. 2 pkt 10 w związku z art. 12 ust. 1 ustawy – postępowanie w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela, którym jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej.

We wszystkich analizowanych przypadkach, świadczenia z funduszu alimentacyjnego zostały przyznane osobom, które spełniały warunki określone w art. 1a ustawy, w związku z art. 9 ust. 1 ustawy.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w każdym przypadku zostały przyznane w prawidłowej wysokości, tj. zgodnie z art. 10 ust.1 ustawy.

W przypadku ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego organ przyznawał takie prawo, gdy spełniony został warunek wynikający z art. 9 ust. 2 ustawy, tj. gdy dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 1209,00 zł.

We wszystkich poddanych kontroli postępowaniach organ prawidłowo obliczył dochód rodziny.

W 1 z kontrolowanych przypadków stwierdzono sytuację, w której doszło do przekroczenia kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Wówczas organ zastosował art. 9 ust. 2a ustawy i prawidłowo ustalił wysokość przysługującego stronie świadczenia.

W przypadku utraty dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy lub po tym roku, ustalając ich dochód, organ nie uwzględniał dochodu utraconego, co jest zgodne z art. 9 ust. 3 ustawy.

W sytuacji uzyskania dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy dzielono osiągnięty w tym roku dochód przez liczbę miesięcy, w których był uzyskiwany, jeżeli dochód ten był uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, co jest zgodne z art. 9 ust. 4 ustawy.

Przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego każdorazowo następowało w formie decyzji administracyjnej. Decyzje zawierały wszystkie części składowe wymienione w art. 107 § 1 k.p.a. W podstawach prawnych decyzji organ

przywoływał przepisy k.p.a., ustawy oraz rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1341). Przepisy te nie były jednak przywoływane wystarczająco precyzyjnie, bowiem w niektórych przypadkach organ wskazywał przepisy prawa, które nie znalazły zastosowania w danej sprawie. Tytułem przykładu, w podstawach prawnych wydanych decyzji organ przywoływał przepisy §1-6a wskazanego wyżej rozporządzenia, podczas gdy nie wszystkie te przepisy znajdowały zastosowanie w realiach poszczególnych postępowań. Praktyka taka jest błędna, ponieważ podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, tj. z precyzyjnym wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego, jak i materialnego. Wskazywanie przepisów, które nie znajdują zastosowania w danym stanie faktycznym narusza ten wymóg.

We wszystkich poddanych kontroli postępowaniach decyzje zawierały uzasadnienia, które nie spełniały wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a., w szczególności w zakresie wymogów dla uzasadnienia faktycznego decyzji. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa. W konstruowanych uzasadnieniach faktycznych decyzji ustalających prawo stron do świadczeń z funduszu alimentacyjnego organ nie wskazywał wszystkich faktów, które uznał za udowodnione w toku postępowania, tj. dochodów poszczególnych członków rodziny i ich źródeł, dochodów uznanych za uzyskane oraz dochodów uznanych za utracone. W omawianym zakresie organ ponadto nie wskazywał konkretnych dowodów, na podstawie których wskazane wyżej okoliczności zostałyby ustalone. Zgodnie z art. 75 § 1 k.p.a. dowodem w postępowaniu administracyjnym jest wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy a nie jest sprzeczne z prawem, w szczególności dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny. Ujęty w art. 107 § 3 k.p.a. obowiązek wskazania w uzasadnieniu decyzji

administracyjnej dowodów, na których oparł się organ przy ustalaniu stanu faktycznego jest przejawem realizacji wyrażonej w art. 11 k.p.a. zasady przekonywania oraz ujętej w art. 8 k.p.a. zasady pogłębiania zaufania obywateli do organów państwa oraz świadomości i kultury prawnej obywateli. Jak wskazał Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 14 października 2021 r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt I GSK 503/21 organ administracji publicznej powinien zająć stanowisko wobec całego materiału zebranego w toku postępowania oraz uzasadnić jasno i należycie swoje stanowisko, a w szczególności uzasadnić, na jakiej podstawie uznał pewne fakty za prawdziwe.

Biorąc pod uwagę powyższe, nie sposób uznać, że uzasadnienia decyzji administracyjnych w kontrolowanych przypadkach były sporządzane w sposób rzetelny. Nierzetelnie sporządzone uzasadnienie decyzji skutkuje tym, że nie jest ono zrozumiałe dla strony i nie wie co kierowało organem, który podjął rozstrzygnięcie określonej treści. Zgodnie z art. 107 § 3 k.p.a. uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać co najmniej wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł oraz przyczyn z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji z przytoczeniem przepisów prawa. Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 24 kwietnia 2018 r. sygn. akt I OSK 1351/16 podkreślił, że do naruszenia art. 107 § 3 k.p.a. dochodzi wtedy, gdy uzasadnienie decyzji nie zawiera wszystkich elementów, wymienionych w tym przepisie albo gdy mimo formalnej poprawności jego treść - ze względu np. na ogólnikowość stwierdzeń i argumentów - nie pozwala na skontrolowanie poprawności rozstrzygnięcia sprawy, a tym samym czyni w stopniu istotnie wątpliwym poprawność przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w sprawie.

Na podstawie dokumentacji świadczeniobiorców stwierdzono, że we wszystkich skontrolowanych przypadkach osoby, którym przyznano świadczenia z funduszu alimentacyjnego spełniały warunki i kryteria dochodowe, uprawniające do otrzymania przedmiotowego świadczenia. Wysokość oraz okres, na jaki przyznano świadczenia nie budzą zastrzeżeń.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia w opisanym wyżej zakresie.

3. Sposób i tryb postępowania w zakresie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W każdym przypadku postępowanie w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego zostało wszczęte przez organ na wniosek strony.

W części wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego stwierdzono drobne błędy, które nie mają wpływu na ważność decyzji wydanych w sprawach zainicjowanych tymi wnioskami:

- we wnioskach, którymi zainicjowano sprawy zakończone wydaniem decyzji z dnia 18 września 2025 r. nr GOPS.FA.530.2.2025, z dnia 9 października 2025 r. nr GOPS.FA.530.5.2026 oraz z dnia 23 października 2025 r. nr GOPS.FA.530.6.2025 pola wniosku dotyczące uzyskania oraz utraty dochodu pozostały niewypełnione;
- do wniosku, którym zainicjowano sprawę zakończoną wydaniem decyzji z dnia 18 września 2025 r. nr GOPS.FA.530.2.2025 nie załączono oświadczenia wnioskodawcy dotyczącego miejsca zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji;
- do wniosku, którym zainicjowano sprawę zakończoną wydaniem decyzji z dnia 23 października 2025 r. nr GOPS.FA.530.6.2025 dołączono oświadczenie, o którym mowa powyżej, lecz nie zostało ono przez wnioskodawcę wypełnione;
- w przypadkach, gdy wniosek był składany przez wnioskodawcę, któremu świadczenia z funduszu alimentacyjnego były już wypłacane w poprzednim okresie zasiłkowym, w polu wniosku przeznaczonym do określenia numeru rachunku bankowego numer ten nie był wpisywany, a zamiast niego pojawiała się wypisana ręcznie informacja o treści „bez zmian”.

Ponadto we wszystkich poddanych kontroli sprawach stwierdzono, że na dokumentach, które pochodziły od wnioskodawcy nie odnotowywano dat ich wpływu, przez co nie sposób stwierdzić, czy dokumenty te zostały złożone przez wnioskodawcę razem z wnioskiem czy w czasie późniejszym – tym bardziej, że w przeznaczonym do tego polu wniosku wnioskodawcy nie wymieniali dokumentów załączanych do wniosku. Biorąc pod uwagę omówione błędy należy stwierdzić, że w okresie poddanych kontroli wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu

alimentacyjnego nie były weryfikowane w sposób rzetelny, co należy zaklasyfikować jako uchybienie.

W pozostałym zakresie poddana kontroli dokumentacja każdorazowo zawierała wniosek zgodny z wymogami art. 15 ust. 3, zawierający:

- 1) dane dotyczące członków rodziny, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL oraz o ile wnioskodawca posiada - adres poczty elektronicznej i numer telefonu;
- 2) oświadczenie wnioskodawcy o przekazaniu organowi egzekucyjnemu wszelkich znanych mu informacji niezbędnych do prowadzenia postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu;
- 3) oświadczenie wnioskodawcy o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, oraz zaświadczenia lub oświadczenia i inne dokumenty potwierdzające spełnianie warunków do przyznania lub ustalenia wysokości świadczenia z funduszu alimentacyjnego będącego przedmiotem wniosku, zgodnie z wymogami art. 15 ust. 4 ustawy.

GOPS w Murowie, prowadząc postępowanie w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności odpowiednio dane wnioskodawców oraz członków ich rodzin, o których mowa art. 15a ust. 1 ustawy.

W aktach wszystkich postępowań objętych kontrolą stwierdzono założenie metryk spraw, co czyni zadość realizacji obowiązku określonego w art. 66a § 1 i 3 k.p.a. Należy mieć jednak na uwadze, że zgodnie z treścią przepisu art. 66a § 2 k.p.a. w treści metryki sprawy wskazuje się wszystkie osoby, które uczestniczyły w podejmowaniu czynności w postępowaniu administracyjnym oraz określa się wszystkie podejmowane przez te osoby czynności wraz z odpowiednim odesłaniem do dokumentów określających te czynności. W tym zakresie za niewystarczające należy uznać używane w metrykach spraw sformułowanie „weryfikacja wniosku w portalu Empatia”, ponieważ z opisu tej pozycji nie sposób jednoznacznie stwierdzić, jakie weryfikacje zostały przeprowadzone przez organ w toku

postępowania dowodowego. Ponadto metryka sprawy zakończonej wydaniem decyzji z dnia 23 marca 2026 r. nr GOPS.FA.530.1.2026 nie zawiera informacji dotyczących przedłożenia przez wnioskodawcę dodatkowych dokumentów w następstwie skierowania do niego przez organ wezwania do uzupełnienia braków formalnych wniosku. Nie ulega wątpliwości, że zarówno sama czynność przedłożenia dokumentów, jak i data jej dokonania mają znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (ze względu na rygor pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia w sytuacji, gdy wnioskodawca nie uzupełni braków formalnych w wyznaczonym terminie), w rezultacie czego stosowna informacja o tej czynności powinna znaleźć się w metryce sprawy. Ze względu jednak na okoliczność, że w pozostałym zakresie metryki prowadzone są w sposób staranny i rzetelny, wskazane wyżej błędy zaklasyfikowano jako uchybienie.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia we wskazanym wyżej zakresie.

4. Terminowość ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wnioskodawcom.

W kontrolowanych sprawach prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego z 4 wniosków złożonych od dnia 1 sierpnia 2025 r. do dnia 31 października 2025 r. ustalano na okres świadczeniowy, tj. od dnia 1 października 2025 r. do dnia 30 września 2026 r. W pozostałych 2 przypadkach prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalano do końca właściwego okresu świadczeniowego (2024/2025 dla wniosku złożonego w dniu 3 grudnia 2024 r. oraz 2025/2026 dla wniosku złożonego w dniu 16 lutego 2026 r.) począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, co jest zgodne z art. 18 ust. 1 ustawy.

We wszystkich poddanych kontroli sprawach wypłata należnych świadczeń osobie uprawnionej dokonywana była dopiero po doręczeniu decyzji przyznającej prawo do tego świadczenia.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

5. Sposób i tryb postępowania w zakresie działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji.

Według stanu na dzień kontroli Gmina Murów w okresie poddanym kontroli na obszarze swojego działania miała 9 dłużników alimentacyjnych. W trakcie kontroli

poddano weryfikacji dokumentację **9** (100%) dłużników alimentacyjnych, która dotyczyła:

- **4** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym wierzyciela jest Wójt Gminy Murów, natomiast organem właściwym dłużnika alimentacyjnego jest organ innej gminy;
- **3** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym dłużnika jest Wójt Gminy Murów, natomiast organem właściwym wierzyciela jest organ innej gminy;
- **2** dłużników alimentacyjnych, dla których zarówno organem właściwym dłużnika, jak i wierzyciela jest Wójt Gminy Murów.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy organ realizował obowiązek polegający na przeprowadzaniu wywiadu alimentacyjnego, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, odbierano również od dłużników oświadczenia majątkowe. W roku 2025 w **5** sprawach, w którym organem właściwym dłużnika był Wójt Gminy Murów, dłużnik został wezwany do stawiennictwa w GOPS w Murowie w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego. Wezwanie zostało podjęte przez **4** dłużników alimentacyjnych, natomiast w pozostałym **1** przypadku dłużnik nie podjął wezwania (przesyłka była dwukrotnie awizowana, po czym nastąpił skutek określony w art. 44 § 4 k.p.a.). **2** dłużników alimentacyjnych zastosowało się do treści wezwania – przeprowadzono z nimi wywiad alimentacyjny oraz odebrano od nich oświadczenie majątkowe.

W **3** sprawach, w których Wójt Gminy Murów był organem właściwym dłużnika, a dłużnik nie stawiał się w wyznaczonym terminie na wywiad alimentacyjny, nie wszczynano postępowań w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, ponieważ wydane w poprzednich latach decyzje administracyjne w tym przedmiocie pozostawały w mocy.

W okresie poddanym kontroli organ nie wydał decyzji w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. W trakcie weryfikacji akt dłużników alimentacyjnych stwierdzono, że ostatnia taka decyzja została wydana w dniu 12 grudnia 2024 r. W odniesieniu do tej decyzji należy wskazać, że organ jeszcze w dniu wydania tej decyzji – przed datą, w której ta decyzja stała się

ostateczna – skierował do Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców (CEPiK) zapytanie, czy dłużnik alimentacyjny będący stroną omawianej decyzji posiada prawo jazdy. Takie działanie stanowi naruszenie art. 5 ust. 3b pkt 2 ustawy, zgodnie z którym, **jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna**, organ właściwy dłużnika po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego wraz z odpisem tej decyzji. Na dzień wysłania przez organ właściwy dłużnika zapytania do CEPiK decyzja dotycząca uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych nie była jeszcze ostateczna, stąd brak było podstaw do zastosowania wskazanego wyżej przepisu. Ze względu jednak na okoliczność, że czynność ta miała miejsce przed okresem objętym kontrolą, odstępuje się od formułowania wniosków i zaleceń w tym zakresie. Natomiast wniosek o ściganie, o którym mowa w art. 5 ust. 3b pkt 1 ustawy, został złożony prawidłowo - dopiero po tym, jak decyzja w sprawie stała się ostateczna.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy organ właściwy dłużnika przekazywał komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności dane uzyskane podczas wywiadu alimentacyjnego oraz zawarte w oświadczeniu majątkowym dłużnika. Jedynym wyjątkiem od tej zasady jest sprawa dłużnika alimentacyjnego, z którym przeprowadzono wywiad alimentacyjny w dniu 27 listopada 2025 r. Podczas wywiadu alimentacyjnego ustalono, że dłużnik osiąga dochody z pracy dorywczej, jednakże w piśmie do komornika prowadzącego egzekucję z dnia 3 lutego 2026 r. nie przekazano tej informacji. Nie ulega wątpliwości, że każda informacja o sytuacji dochodowej dłużnika alimentacyjnego może mieć wpływ na skuteczność egzekucji prowadzonej w sprawie, w rezultacie czego zaniechanie realizacji obowiązku przekazania tej informacji stanowi naruszenie przepisu art. 5 ust. 1 ustawy.

W każdej ze spraw organ właściwy dłużnika na podstawie art. 6 ustawy informował organ właściwy wierzyciela oraz komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz o ich efektach.

Organ właściwy wierzyciela - zgodnie z art. 27 ust. 7 ustawy - przekazywał dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile jego adres zamieszkania był znany oraz organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłacanych osobie uprawnionej oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy.

Zgodnie z art. 27 ust. 7a ustawy organ właściwy wierzyciela przekazywał organowi właściwemu dłużnika informacje o zobowiązaniach wynikających z tytułu należności z świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy. Ponadto w każdym przypadku, gdy organy ścigania zwracały się o udzielenie informacji dotyczących postępowań wobec dłużników alimentacyjnych, organ właściwy niezwłocznie przekazywał niezbędne dane.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia we wskazanym wyżej zakresie.

6. Stan zadłużenia dłużników alimentacyjnych, w stosunku, do których jednostka kontrolowana jest organem właściwym wierzyciela, wysokość odzyskanych środków oraz przekazywanie informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego do wszystkich istniejących biur informacji gospodarczej znajdujących się w wykazie.

Zgodnie z art. 8a ust. 1 pkt 1 ustawy organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia przyznawane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów przekazuje do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Zgodnie z oświadczeniem Kierownika GOPS w Murowie z dnia 13 kwietnia 2026 r. obowiązek ten jest regularnie realizowany.

Z przedłożonych danych wynika, że na dzień 31 marca 2026 r. stan zadłużenia dłużników alimentacyjnych w Gminie Murów wynosił **1.525.966,07 zł.**

W okresie od dnia 1 stycznia 2025 r. do dnia 31 marca 2026 r. od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano kwotę **54.822,02 zł**, w tym:

- 13.154,62 zł – kwota stanowiąca dochód budżetu państwa (60% wyegzekwowanych należności od dłużnika alimentacyjnego);
- 8.789,74 zł – kwota stanowiąca dochód własny gminy (40% wyegzekwowanych należności od dłużnika alimentacyjnego);
- 32.897,66 zł – wyegzekwowane odsetki stanowiące dochód budżetu państwa.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

7. Realizacja obowiązku przekazania 60% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków do Budżetu Państwa oraz sposób wykorzystania 40% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków.

Na podstawie analizowanej dokumentacji ustalono, że Wójt Gminy Murów wywiązuje się z wynikającego z art. 27 ust. 4 ustawy obowiązku przekazywania Wojewodzie Opolskiemu – stanowiących dochód budżetu państwa – 60% kwot (wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie) należności wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej.

Zgodnie z oświadczeniem Kierownika GOPS w Murowie z dnia 13 kwietnia 2026 r. 40% kwot należności wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych, stanowiących dochód własny gminy przeznaczone są na wynagrodzenie pracownika zajmującego się realizacją zadań wynikających z ustawy, pokrycie kosztów materiałów biurowych i usług pocztowych oraz na zakup licencji programu „Nemesis – fundusz alimentacyjny”, co czyni zadość realizacji obowiązku organu określonego w art. 27 ust. 6 ustawy.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości

W trakcie kontroli stwierdzono:

1. Uchybienia polegające na:

- 1) powoływaniu w podstawach prawnych wydanych decyzji przepisów, z których nie wszystkie znalazły zastosowanie w poszczególnych sprawach;

- 2) nierzetelnej weryfikacji wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- 3) pomijaniu w metrykach spraw informacji o niektórych czynnościach mających miejsce w toku postępowań administracyjnych, co narusza art. 66a § 2 k.p.a.

2. **Nieprawidłowości** polegające na:

- 1) uzasadnianiu decyzji administracyjnych w sposób niewyczerpujący wymogów określonych w art. 107 § 3 k.p.a.;
- 2) niepoinformowaniu komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne o ustaleniach dot. sytuacji dochodowej dłużnika alimentacyjnego, z którym przeprowadzono wywiad alimentacyjny w dniu 27 listopada 2025 r., co narusza art. 5 ust. 1 ustawy.

Uchybienia i nieprawidłowości stwierdzone w trakcie kontroli powstały w związku z:

- 1) niewystarczającym nadzorem Kierownika GOPS w Murowie nad realizowanymi zadaniami;
- 2) niewłaściwym stosowaniem przepisów prawa materialnego i procesowego przez osoby prowadzące postępowania w zakresie ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmujące czynności wobec dłużników alimentacyjnych.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia

Jednostka kontrolowana nie wniosła zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami i nieprawidłowościami, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej

zalecam:

- 1) zapewnienie prawidłowego wykonywania zadań realizowanych na podstawie ustawy poprzez zwiększenie nadzoru Kierownika GOPS w Murowie nad

zadaniami realizowanymi w kontrolowanym zakresie przez pracowników ośrodka;

- 2) powoływanie w podstawach prawnych wydawanych decyzji administracyjnych jedynie przepisów, które znajdują zastosowanie w realiach danych postępowań;
- 3) uzasadnianie decyzji administracyjnych zgodnie z wymogami określonymi w art. 107 § 3 k.p.a.;
- 4) rzetelną weryfikację wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- 5) prowadzenie metryk spraw administracyjnych zgodnie z wymogami określonymi w art. 66a § 2 k.p.a.
- 6) informowanie komorników prowadzących postępowania egzekucyjne o wszystkich istotnych ustaleniach dot. sytuacji dochodowej dłużników alimentacyjnych, z którymi organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiady alimentacyjne zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy.

VI. Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2026 r. poz. 158) proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie **30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.**

VII. Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2026 r. poz. 158) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Opolskiego

Ewa Pawlinów

Dyrektor

Wydział Polityki Społecznej